

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Wiedza o kulturze Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polonistyczno-filozoficzne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 03PFNS.11K.07186.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Magdalena Piotrowska		
Prowadzący zajęcia	Piotr Dobrowolski, Magdalena Piotrowska		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2	

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie wiedzy z zakresu kultury rodzimej, europejskiej, kultur mniejszości oraz wiadomości o kulturze jako kategorii w różnych rozumieniach tego terminu
C2	utrwalenie podstawowej terminologii z zakresu wiedzy o kulturze oraz wypracowanie zdolności do zastosowania jej w praktyce zawodowej
C3	kształtowanie umiejętności nazywania i uzasadniania własnej i cudzej identyfikacji kulturowej
C4	doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji, wartościowania różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych
C5	kształtowanie postaw otwartych na odmienną kulturę
C6	upowszechnienie narzędzi i umiejętności służących przekazywaniu zdobytej wiedzy, wykorzystania jej w praktyce dydaktycznej

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozpoznaje i nazywa bogactwo odniesień kulturowych	PFN_K1_W07, PFN_K1_W09, PFN_K1_W14	Kolokwium pisemne
W2	przedstawia specyfikę różnorodnych narzędzi i mediów związanych z udziałem w kulturze	PFN_K1_W02, PFN_K1_W14	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	sprawnie i twórczo korzysta z narzędzi interdyscyplinarnych w pozyskiwaniu wiedzy i w komunikacji	PFN_K1_U01, PFN_K1_U04, PFN_K1_U16	Kolokwium pisemne
U2	analizuje, interpretuje oraz wartościuje zjawiska kulturowe, zarówno kultury rodzimej, jak i innych kultur	PFN_K1_U03, PFN_K1_U07, PFN_K1_U08, PFN_K1_U09, PFN_K1_U14	Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
U3	wykorzystuje rozmaite źródła wiedzy o kulturze (z uwzględnieniem narzędzi intermedialnych) oraz stosuje wiedzę ogólną w obserwacji praktyki życiowej	PFN_K1_U09, PFN_K1_U10, PFN_K1_U17	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U4	wykazuje się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników	PFN_K1_U03, PFN_K1_U08, PFN_K1_U09, PFN_K1_U10, PFN_K1_U11, PFN_K1_U14, PFN_K1_U17	Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	wykazuje się wrażliwością - etyczną i estetyczną - na różnorodność kulturową	PFN_K1_K03, PFN_K1_K04, PFN_K1_K05, PFN_K1_K11	Kolokwium pisemne
K2	jako świadoma jednostka - krytycznie i samokrytycznie - uczestniczy w kulturze	PFN_K1_K01, PFN_K1_K10	Kolokwium pisemne
K3	prezentuje własną identyfikację kulturową i empatycznie rozumie inne tożsamości kulturowe	PFN_K1_K02, PFN_K1_K04, PFN_K1_K05, PFN_K1_K09, PFN_K1_K11	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
K4	jest gotów rozwiązywać problemy wynikające z różnic kulturowych	PFN_K1_K04, PFN_K1_K05, PFN_K1_K11	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcie kultury. Wzory, źródła i obiegi kultury. Antropologia kulturowa jako metodologia badań.	W1, U2, K3	Ćwiczenia
2.	Człowiek w świecie. Różnorodność kulturowa a podobieństwo kultur. Identyfikacja kulturowa.	W1, W2, U2, K1, K3, K4	Ćwiczenia
3.	Wizja cywilizacji śródziemnomorskiej jako konstytuanty kultury polskiej i europejskiej.	W1, K1, K2, K3	Ćwiczenia
4.	Czas - cykliczne i linearne rozumienie czasu. Przestrzeń święta i świecka	W1, U2, U3, U4	Ćwiczenia
5.	Źródła kultury - rytuał, zabawa, praca.	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia
6.	Cechy charakterystyczne rodzimej kultury narodowej na tle kultur Europy i świata.	W1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
7.	Stereotypy: np. płciowe, narodowe, regionalne, rasowe. Kategoria inności.	W1, U1, U3, U4, K1, K3	Ćwiczenia
8.	Dzieło a arcydzieło literackie: źródło kultury, jej efekt i komunikat kulturowy. Arcydzieło jako soczewka kultury: archetyp, apokryf, topos, mit.	W1, W2, U1, U2, U4	Ćwiczenia
9.	Współczesne dyskursy kulturoznawcze (np. ludobójstwo, postkolonializm, feminizm, kultura masowa i popularna).	W1, U1, U2, U3, K2, K3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Gra dydaktyczna/symulacyjna, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obowiązuje przygotowanie prezentacji multimedialnej na zadany temat oraz napisanie eseju. Tematykę prac ustala się w porozumieniu z osobą prowadzącą zajęcia, - obowiązuje ponadto zdanie kolokwium pisemnego. <p>Kryteria oceniania:</p> <p>5,0 - Bardzo dobre rozumienie konsekwencji wynikających z wieloznaczności pojęcia kultury. Umiejętność trafnego i twórczego wykorzystania definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji konkretnych zjawisk istniejących i pojawiających się w zakresie antropologii i estetyki. Bardzo dobra orientacja dotycząca specyfiki kultury polskiej i zjawisk dla niej charakterystycznych, wysokie kompetencje problemowego opisu kultury europejskiej, bardzo dobre umiejętności opisu wybranych kultur lokalnych na tle kultury globalnej. Wysoko rozwinięta umiejętność postrzegania, rozumienia i opisu przejawów wpływających na identyfikację kulturową jednostek i grup społecznych. Praktyczna umiejętność trafnego stosowania opanowanej wiedzy w podejmowanych analizach, interpretacjach i wartościowaniu różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych. Znakomite kompetencje rozumienia różnorodności kulturowej.</p> <p>4,5 - dobra znajomość różnych definicji pojęcia kultury i rozumienie konsekwencji wynikających z jego wieloznaczności. Umiejętność trafnego wykorzystania opanowanych definicji i pojęć w interpretacji konkretnych zjawisk i dokonań człowieka w zakresie antropologii i estetyki. Ponadprzeciętna orientacja dotycząca zagadnień z zakresu kultury polskiej, wysokie kompetencje i umiejętności pozwalające opisywać wybrane kultury lokalne na tle kultury europejskiej i globalnej. Praktyczna umiejętność identyfikacji, rozumienia i opisu przejawów decydujących o przynależności kulturowej jednostek i grup społecznych. Umiejętność stosowania opanowanej wiedzy w podejmowanych analizach, interpretacjach i wartościowaniu różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych. Bardzo dobre kompetencje w zakresie różnorodności kulturowej.</p> <p>4,0 - dobra znajomość różnych definicji pojęcia kultury i rozumienie konsekwencji wynikających z jego wieloznaczności. Umiejętność wykorzystania właściwych definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji wybranych zjawisk kulturowych i dokonań człowieka. Dobra orientacja dotycząca zagadnień z zakresu kultury polskiej, kompetencje i umiejętności wystarczające do proponowania trafnych opisów wybranych kultur lokalnych na tle kultury europejskiej i globalnej. Praktyczna umiejętność identyfikacji, rozumienia i opisu przejawów decydujących o przynależności kulturowej jednostek i grup społecznych. Umiejętność prowadzenia analiz, interpretacji i wartościowania różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych.</p> <p>3,5 - zadowalająca znajomość podstawowych definicji kultury i rozumienie konsekwencji wynikających z jego wieloznaczności. Umiejętność wykorzystania najważniejszych definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji podstawowych zjawisk i dokonań człowieka w zakresie kultury. Orientacja w zakresie kultury polskiej, kompetencje i umiejętności wystarczające do uzasadniania proponowanych opisów wybranych kultur lokalnych na tle kultury europejskiej i globalnej. Umiejętność rozpoznania, rozumienia i opisu charakterystycznych przejawów decydujących o identyfikacji kulturowej jednostek i grup społecznych.</p> <p>3,0 - podstawowa znajomość najważniejszych definicji kultury i świadomość jego wieloznaczności. Umiejętność wykorzystania podstawowych definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji najważniejszych kulturowych zjawisk i dokonań człowieka. Orientacja w zakresie wybranych kultur lokalnych na tle specyfiki kultury polskiej, kompetencje i umiejętności pozwalające uzasadniać ich podobieństwa i różnice widoczne na tle kultury europejskiej i globalnej. Umiejętność identyfikacji i opisu przejawów decydujących o identyfikacji kulturowej jednostek i grup społecznych.</p> <p>2,0 - niezadowalająca znajomość pojęcia kultury i podstawowych jego definicji. Niewystarczająca umiejętność wykorzystania wiedzy z zakresu przedmiotu do przeprowadzenia podstawowych interpretacji dotyczących istotnych zjawisk w zakresie kultury polskiej. Małe kompetencje pozwalające na porównanie planu kultur lokalnych, narodowych i kultury globalnej, niewystarczające do wyjaśnienia fenomenu różnorodności kulturowej.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Obowiązują fragmenty i rozdział wskazane przez osobę prowadzącą zajęcia.
2. Antropologia ciała, oprac. A. Chałupnik, wstęp i red. M. Szpakowska, Warszawa 2008.
3. Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, pod red. A. Mencwela, Warszawa 2001.
4. Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów, pod red. G. Godlewskiego, Warszawa 2003.
5. Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów, pod red. L. Kolankiewicz, Warszawa 2005.
6. A. Mencwel, Wyobrażenia antropologiczne. Próby i studia, Warszawa 2006.
7. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Dodatkowa

1. J. Abramowska, Powtórzenia i wybory. Studia z tematyki i poetyki historycznej, Poznań 1995.
2. E. Auerbach, Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, Warszawa 2004.
3. Z. Bauman, Ponowoczesność jako źródło cierpienia, Warszawa 2000.
4. A. Burzyńska, M. P. Markowski, Teorie literatury XX wieku, Kraków 2009.
5. J. Ficowski, Cyganie w Polsce: dzieje i obyczaje, Warszawa 1989.
6. A. Hertz, Żydzi w kulturze polskiej, Kraków 1987.
7. M. Janion, Niesamowita słowiańszczyzna, Kraków 2006.
8. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy pisemnej	5
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PFN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywności w życiu kulturalnym i animowania postawy uczestnictwa w środowisku edukacji
PFN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju oraz całej ludzkości, okazując to na polu zawodowym
PFN_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego wykazywania roli wiedzy o języku, literaturze, dziedzictwie filozoficznym i kulturze rodzimej w budowaniu tożsamości zbiorowej i rozwijaniu więzi społecznych
PFN_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do nawiązywania dialogu i podejmowania dyskusji w warunkach różnorodności aksjonormatywnej na poziomie relacji międzyludzkich oraz instytucji społecznych i publicznych
PFN_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dbać o humanitarne i prospołeczne relacje międzyludzkie, szacunek, traktowanie wolne od przemocy, presji, wykluczenia i dyskryminacji, kooperację i solidarność społeczną, rozstrzyganie konfliktów bez użycia przemocy
PFN_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania wrażliwości etycznej związanej z własną pracą, współpracownikami i podopiecznymi, a także do zaangażowania się w rozmaite formy życia zbiorowego
PFN_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego pielęgnowania i rozwijania własnych upodobań kulturalnych, w tym filozoficznych i literackich, z wykorzystaniem ich siły motywacyjnej w pracy zawodowej i w autoprezentacji
PFN_K1_K11	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego funkcjonowania w otoczeniu i kontekście wielokulturowym (także międzynarodowym)
PFN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi komunikować się w języku rodzimym i obcym (na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) podczas aktywności badawczej i zawodowej przy użyciu różnych kanałów i technik multimedialnych
PFN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w mowie i piśmie różnorodnymi stylami funkcjonalnymi polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
PFN_K1_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje dla celów badawczych
PFN_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w typowych sytuacjach podstawowymi teoriami właściwymi dla etyki/filozofii, językoznawstwa i literaturoznawstwa, jak również ich kulturowych kontekstów
PFN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi identyfikować różne rodzaje tekstów kultury oraz analizować je i interpretować w kontekście edukacyjnym
PFN_K1_U09	Absolwent/ka potrafi formułować w mowie i piśmie własne stanowisko w ważnych sprawach dotyczących kultury, życia społecznego, zawodowego i instytucjonalnego
PFN_K1_U10	Absolwent/ka potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne i/lub multimedialne w powiązaniu z praktyką edukacyjną
PFN_K1_U11	Absolwent/ka potrafi zabierać głos w dyskusji, prezentować racje, formułować przesłanki i argumenty oraz wnioskowania, jak również przytaczać je z literatury źródłowej/fachowej czy z dyskursów naukowych i kulturowych
PFN_K1_U14	Absolwent/ka potrafi wykazać elementarną inwencję i znajomość gatunków, konwencji oraz stylów w zakresie twórczego pisania
PFN_K1_U16	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, przestrzegając przy tym zasad prawa autorskiego i licencyjnego
PFN_K1_U17	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi programami komputerowymi (edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, programy do tworzenia prezentacji itp.)
PFN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawową terminologię z zakresu etyki, filozofii, literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz ich kontekstów

Kod	Treść
PFN_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane aspekty dziedzictwa filozoficznego i literackiego, w ujęciu diachronicznym i synchronicznym, mające wpływ na interpretację źródeł filozoficznych oraz tekstów literackich
PFN_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane wydarzenia życia kulturalnego stanowiące przydatny kontekst w praktyce edukacyjnej
PFN_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie zasady funkcjonowania instytucji kultury i życia społecznego